

Slavenski dom

Ste. 92

Z ilustrirano prilogo „Teden v slikah“

Leto 11.

Habsburžani, boj komunizmu, vstop avstrijskih hitlerjevcev v vlado, razmerje z Jugoslavijo in ČSR

Pravi pomen razgovorov v Benetkah

Benetke, 24. apr. Uradno poročilo o sestanku med avstrijskim in italijanskim ministrskim predsednikom pravi, da sta državnik v razgovorih proučila natanko razmere med Italijo in Avstrijo ter vsa vprašanja, ki se obeh držav tičejo. Ugotovila sta popolno soglasje ter potrdila staro prijateljstvo. Skupni cilj Italije in Avstrije je ureditev razmer v Podonavju, ki ga je pa moči doseči samo z dejanskim sodelovanjem Nemčije. Pretrpela sta tudi gospodarske razmere med svojima državama ter ugotovila, da je Rimski sporazum dostopen vsem drugim podonavskim državam. Sporazum med Avstrijo in Nemčijo, Italijo in Nemčijo ter Italijo in Jugoslavijo, so v korist splošnega evropskega miru.

»Giornale d'Italia« objavlja dopis iz Benetk, s komentarjem svojega ravnatelja. Obenem objavlja tudi svoj komentar uradnega poročila o sestanku med Mussolinijem in Schuschniggom, ki je izšlo danes. Dopis pravi med drugim:

Oba državnika sta proučila vse važnejše evrop-

ske probleme in sta med drugim govorila tudi o španskem ozračju in o razmerju do Sovjetske Rusije. Ugotovila sta popolno soglasje med njunimi stališči, zlasti pa glede odpora proti komunizmu in njegovim nevarnim zaveznikom.

Benetški razgovori so pa vendarle veljali v prvi vrsti Italiji in Avstriji in njunim sosedom, zlasti Nemčiji. Glede Nemčije je list mnenja, da bo zaradi sodelovanja z Italijo odstranila nekatera nesoglasja med njo in Avstrijo. Nacionalni socialisti bodo povabljeni, naj dele odgovornost s patriotično fronto. To bi pomenilo prvi korak k sodelovanju narodnih socialistov v avstrijski vladi. List je zvedel, da bodo zastopniki narodnih socialistov v Avstriji v sporazumu s kanclerjem dr. Schuschniggom in državnim podtajnikom Zermatom v najkrajšem času začela uvajati vsa tista vprašanja, ki so ostala še neurejena in ki naj izravnavo nesoglasje med patriotično fronto in narodnimi socialisti.

»Giornale d'Italia« piše v svojem komentarju tudi o razmerju med Avstrijo in Jugoslavijo. List

pravi, da med obema deželama ni nobenega nesoglasja, razen pridržka, ki ga ima Jugoslavija glede na obnovo Habsburgovcev v Avstriji. Ker pa to vprašanje sedaj ni pereče, je sedaj položaj tak, da more le pospešiti čim tesnejše stike med Avstrijo in Jugoslavijo.

Nasprotje stališč med Dunajem in Prago je pa političnega značaja in izhaja iz strogo protinemskih smernic Češkoslovaške, s katero Avstrija kot nemška država in podpisnica dogovora z Berlinom in Rimom ne more soglašati. To pa ne pomeni navzile temu, da mora Avstrija prekiniti svoje stike s Češkoslovaško, ki jih je nasprotno mogoče na gospodarskem področju celo izpopolniti. Vprašanja obnove monarhije so se komaj dotaknili v razgovorih, tako da ga uradno poročilo niti ne omenja, razen toliko, da ni sedaj aktualno. List pravi na koncu svojih izjav, da vendarle obstoji potreba novega razvoja in skladnega izvajanja rimskih protokolov, čeprav se v orientaciji in italijansko-avstrijskih stikih ni prav nič izpremenilo.

Vesti 24. aprila

Predsednik turške vlade je pri vrnitvi v Carigrad sprejel italijanskega poslanika Gallia in se z njim tri četrt ure razgovarjal. Domnevajo, da sta se sporazumela glede bližnjega potovanja italijanskega zunanjega ministra Ciana v Turčijo.

Na konferenci za odpravo kapitulacij v Montreuxu italijansko odposlanstvo podpira vse egiptovske zahteve, proti katerim previdno nastopata Francija in Anglija.

Prepoved komunističnih organizacij v USA ter kazni za komunistično agitacijo zahteva v posebni spomenici od ameriške vlade najmočnejša ženska organizacija v USA »Hčere ameriške revolucije«.

Holandija bo ojačila svoje zračno brodogradnjo, ker sedanje stanje njenega letalstva ne dopušča prevoza čet in orožja v pomembnejšem številu, če bi se Holandija zapletla v vojno.

Časopisje naj sodeluje s policijo pri preganjanju zločincev s tem, da bo stalno objavljalo policijske objave, da bo pisalo o vse vrste zločinov nepristransko ter ne bo zločinov povečevalo kot nekaj junškega. Tako je govoril včeraj pred 900 izdajatelji ameriških listov načelnik zveznega preiskovalnega urada Edvard Hooger.

Poslanski mandat je vzela verifikacijska komisija v gdanskem mestnem zboru socialističnemu poslancu Brostu. Njegov mandat bodo dali nekemu narodnemu socialistu.

20 narodnih socialistov je prišla sinoči dunajska policija in pri njih zaplenila veliko važnega materiala o hitlerjanskih organizacijah v Avstriji ter propagandnih spisov.

»Nebeškega očeta«, črnega pridigarja newyorških zamorcev, ki je zadnja leta nastopal kot božji odposlanec in reformator sveta, je zaprla newyorška policija. Newyorški zamorci pa so priredili zaradi tega ogromne demonstracije, s katerimi so v nekaterih predelih zaprli ves promet, da je morala policija odnehati in zamorskega »nebeškega očeta« izpustiti.

150 milijonov švicarskih frankov podpore za zasebne železniške družbe je določil švicarski zvezni svet, ker so nekatere družbe imele velike primanjkljaje.

Rekordni polet iz Pariza v Tokio nameravajo v kratkem izvesti francoski letalci Doret, Francois in Micheletti. Njihova pot bo šla čez Atene, Damask, Basoro, Karači, Alahabat, Kalkuto, Akiab Hanoi in Šangaj.

Stavka v nekaterih poljskih rudnikih, kjer so rudarji zasedli rove, se bo danes končala, ker je prišlo do sporazuma med lastniki in rudarji.

Demokracija bosta branili Anglija in Francija še naprej složno, tako je izjavil na neki pojedini v Londonu francoski vojni minister Daladier.

Večje število komunistov je prišla sofijska policija in zaplenila veliko letakov in knjig v prostorih, kjer so se sofijski komunisti zbirali.

Sporazum v avtomobilskih tovarnah General Motorsa v Torontu so podpisali lastniki podjetja in zastopniki delavskih organizacij. S tem se je stavka končala.

Bombe so spet eksplodirale na varšavski tehniki in visoki trgovski šoli. K sreči ni bilo človeških žrtev. Bombe so nastavili nacionalistični študentje, ki obsojajo Judom prijazno prosvetno politiko poljske vlade.

Velike manifestacije za maršala Badoglia je priredilo prebivalstvo v Tripolisu, kamor je maršal včeraj prispel.

Voditelj madjarske desničarske stranke »Narodna volja« bo ostal še naprej v zaporu, ker je državno tožilstvo razveljavilo sklep sodišča, da Salaszyja izpusti. Razprava proti njemu se je začela včeraj in je prišlo do velikih demonstracij, ki so jih priredili pristaši razpuščene stranke.

Mussolini si je v Benetkah ogledal veliko nemško motorno ladjo »Milwaukee«, ki je pripeljala v Benetke nemške izletnike.

Noben list ne bo izšel v Parizu 1. maja, prometna sredstva bodo ta dan obratovala samo do 8 zvečer. Tako se glasi sklep strokovnih organizacij, ki bodo priredile ta večer velike manifestacije za proslavo rdečega prvega maja.

Kot družba z omejeno zavezo je vpisan pri londonskem trgovinskem ministrstvu Mednarodni odbor za nevmešavanje v Španiji. Omejeno in počasno delo te ustanove to ime tudi docela opravičuje.

Vojvodu Windsorskemu groze s smrtjo, če se bo poročil s Simpsonovo. Vojvoda je dobil več grozljivih pism in so morali zaradi tega pomnožiti število detektivov, ki ga varujejo.

Poljska ostane pri politiki Pilsudskega, tako pišejo poljski listi sprito obiska poljskega zunanjega ministra Becka v Bukarešti.

O preganjanju katoliškega tiska v Nemčiji že več dni poroča vatikansko glasilo »Osservatore Romano«.

V Moskvi so aretirali bivšega ljudskega komisarja za poljedelstvo Serebriovskega, ki je obtožen velikih zlorab v svojem uradu in razmetavanja državnega denarja. Ta boljševiški baron je na državne stroške dal delati plakate s svojo podobo v zlatu. Prijeli so tudi bivšega komisarja za notranje posle Kinkuca.

Kulturna svoboda v sovjetski Rusiji se kaže v številnih aretacijah pisateljev in umetnikov, ki so jih zadnje čase zaprli, češ da so se pregrešili z opozicijskim mišljenjem. Nauk za apostole kulturnega boljševizma drugje.

Pekleni stroj je eksplodiral snoči v oddelku za poštne zavoje na glavni pošti v Varšavi. Več uslužbencev je bilo težje ranjenih.

Obsodba zaradi zločina v Ogl'enčaku:

Dosmrtna ječa za Draga Kolarja in Mihelakove

Izjava pomočnika zun. ministra Pilje tržaškemu listu:

Možnosti gospodarskega sodelovanja z Italijo

Trst, 24. aprila. »Piccolo« prinaša razgovor svojega urednika Maria Nordia s pomočnikom našega zunanjega ministra Milivojem Piljo ter navaja izjavo, ki jih je Pilja dal glede gospodarskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo. Pomočnik našega zunanjega ministra je v razgovoru dejal, da so sporazum med Italijo in Jugoslavijo sprejeli zlasti gospodarstveniki z velikim zadovoljstvom, kar dokazuje, koliko je naše gospodarstvo trpelo zaradi neurejenih političnih odnosov med obema državama. Zaradi novega ugodnega razmerja, ki bo trajalo vsaj pet let, se bodo medsebojni gospodarski stiki lahko ugodneje razvijali.

Italija je z rimskimi protokoli dala Madžarski in Avstriji velike prednosti pri izvozu v Italijo. Zaradi tega je trpela predvsem Jugoslavija. Gospodarski sporazum med Italijo in Jugoslavijo pa daje Jugoslaviji enake pravice za izvoz v Italijo, kakor Madžarski in Avstriji. Po tem sporazumu bo Jugoslavija spet lahko konkurirala Avstriji pri izvozu lesa v Italijo, Madžarski pa pri izvozu živine, perutnine in žita.

Postopno izboljšanje gospodarskih odnosov med nami in Italijo bo imelo tri razdobja: V prvem razdobju bo treba izkoristiti kontingente, ki jih je dovolila Italija že pred pogodbo. V drugem razdobju bo treba določiti nove dopolnilne kontingente za izmenjavo blaga med obema državama. V tretjem razdobju pa se bodo razširili ti dopolnilni kontingenti, gospodarsko sodelovanje pa se bo začelo uveljavljati tudi pri plovi, pri snovanju novih industrij, pri bančnem sodelovanju. Vse to bo treba izvesti na širši osnovi in na vzajemnem sodelovanju, ki se mora uresničiti samo med državami, ki so po svojem zemljepisnem položaju, po gospodarskih in kulturnih razmerah navezane druga na drugo.

Bodoči italijansko-jugoslovanski stalni gospodarski odbor bo nepretrgoma proučeval vse možnosti za gospodarske stike in druga vprašanja, ki so s tem v zvezi.

Poživitev gospodarskih odnosov med obema državama bo nedvomno ugodno vplivala na promet na Reki in v Trstu, ki jima naše ozemlje tvori zaledje. Jugoslovansko-italijanske trgovske zbornice bodo poslovale na Reki, v Trstu in v Milanu.

Jugoslovanska trgovska bilanca napram Italiji ni bila aktivna, če upoštevamo vse panoge gospodarskega sodelovanja. Presežek, ki ga je izkazoval naš izvoz v Italijo, je samo navidezen, ker je po drugi strani italijanska trgovska mornarica toliko služila od prevoza blaga iz naših pristanišč, da se ta presežek docela izravna.

Na koncu razgovora je pomočnik zunanjega ministra dejal, da je veliko možnosti za investicije italijanskega kapitala v našo industrijo in za izkoriščanje našega rudniškega bogastva. Uspehi novega gospodarskega sodelovanja med obema državama pa se bodo pokazali šele čez kakega pol leta.

Poljska in Romunija sta se zavarovali pred presenečenji

Bukarešta, 24. aprila. o. Obisk poljskega zunanjega ministra Becka v Romuniji je potekel čisto tiho, čeprav je važen predvsem zaradi skupne bodoče politike Sovjetske Rusije, ki je tako za Poljsko, kakor za Romunijo prav za prav edini neposredni sovražnik. V zvezi s tem je docela razumljivo Beckovo opozorilo Romuniji, da deluje tretja internacionala na nekem področju Evrope, kjer ima Poljska življenjske interese. Misli je s tem ČSR. Zato mora biti nastop proti komunistični nevarnosti skupen, kakor to narekuje stvarno gledanje in položaj obeh držav.

Snoči je bil banket na čast poljskega zunanjega ministra Becka. Antonescu je imel zdravico, v kateri je pojasnil politiko, ki veže Poljsko in

Romunijo s temi besedami:

Naše zavezništvo sloni na naši privrženosti miru in na spoštovanju meja, ki so nedotakljive. Ta zveza ni naperjena proti nikomur in ima samo za cilj, da s širokim mednarodnim sodelovanjem dvigne obujenje varnosti med nami. Ta zveza je v popolnem skladu z zavezništvom naših držav z drugimi državami, ki imajo isto za cilj, to je, da se v Evropi omogoči življenje, ki bi bilo varno pred vsemi presenečenji. Varnost je lahko posledica samo trajne ureditve mednarodnih odnosov s sodelovanjem vseh narodov.

Beck pa je odgovoril z naslednjimi besedami: Če bi moral opravičevati ta sestanek, potem bi rekel, da se v Evropi že opaža gibanje, ki hoče s skupno metodo zavarovati mir. Jaz mislim, da je rod iz bivše vojne pokazal preveč optimizma, ko je gledal na razne mednarodne sisteme in prav tako je pokazal prevelik pesimizem, ko je čul, kakšno besedo o politični stalnosti našega kontinenta. Najbližje sem resnici tedaj, ko rečem, da s sporazumi med Poljsko in Romunijo odgovorjajo stvarnim pogojem. Naša politika je izraz stalne potrebe in ne izraz kakšnega prehodnega značaja. Ko ojačujemo to sodelovanje med nami, mislimo tudi na koristi naših dveh držav, in mislim, da ni v nas nobene sebičnosti, ki bi dala slutiti kako napetost v mednarodnem življenju v najširšem smislu. Odšel bom iz Bukarešte s prepričanjem, da se bo naše miroljubno delo razvijalo in napredovalo.

Japonsko rekordno letalo »Vihar z neba« je priletelo v Rim, kjer bosta oba rekorderja ostala nekaj dni na obisku pri italijanskih letalcih.

V soboto in nedeljo bodo prosti, v kolikor dopušča služba, vsi poročeni vojniki in rodbinski očetje, ki služijo v francoski vojski, po odloku vojnega ministra Daladiera.

General Franco proti vsem posredovanjem

London, 24. apr. AA. Havas: »Daily Mail« priobčuje razgovor s svojim posebnim dopisnikom v Salamanci Randolphom Churchillom in generalom Francmom. Dopisnik je vprašal generala, ali misli, da bi se sedanja državljanska vojna na španskem mogla končati s posredovanjem. General je odgovoril: Konec sovražnosti so za nas samo zmaga. Pristali ne bomo ne na pogajanja ne na sporazum.

Glede bodočega razmerja svoje vlade do Velike Britanije, je general dejal:

Imamo tradicijo, da živimo z Veliko Britanijo

v prijateljskem razmerju. Nedvomno je, da bomo vse storili, da to razmerje ostane nepretrgano. Velika Britanija naj ne dvomi o tej naši želji. — Koristi Velike Britanije na Sredozemskem morju se popolnoma ujema z interesi močne Španije.

Glede Društva narodov je general Franco pripomnil:

DN ni izpolnilo tega, zaradi česar se je ta ustanova ustanovila, zato gledamo skeptično na Zenevo.

O operacijah na fronti pri Guadalajari je general izjavil:

Na sovražni strani se širijo o tem razne laži. Naše čete so prodrle nekaj kilometrov in se jim je posrečilo obdržati se na zavzetih postojankah. — Manjša napaka, ki je nastala zaradi nepravilne razlage napovedi neki koloni, da se umakne iz Brihuege, je bil dejanski vzrok, da se je ta kolona umaknila. Tako je naše poveljstvo moralo dati nalog, da se popravijo nekatere postojanke naših prvih črt. Sicer se je pa ta operacija izvedla brez slehernega pritiska sovražnika. Moram pripomniti, da je pri tem manjša skupina naših prostovoljcev, ki so zašli, padla sovražniku v roke in jo je ujel. To imenuje sovražnik veliko zmago.

Na koncu svoje izjave je general dodal: Madrid lahko zavzamemo vsak trenutek, vendar se ne želim zaleteti, in povedati, koliko časa bo še kos našemu obleganju.

Začetek plinske vojne v Španiji?

Sevilja, 24. aprila. o. General Queipo de Llano je imel sinoči v radio govor, v katerem je razpravljal o angleškem opozorilu glede uporabe strupenih plinov v španski državljanski vojni. Deja lje, da nacionalisti niso onikdar mislili na to strahotno orožje, da pa bodo prisiljeni uporabiti ga, če se bodo začele vojskovati s plini vladne čete, kar je treba pričakovati.

Bilbao, 23. aprila. AA. (Havas.) Včeraj so nacionalistična letala ves dan bombardirala predmestja Bilbaa. Število žrtev je veliko.

Cete generala Molle so zavzele važne postojanke, ki so nad Lorijem, kije važna dostopna točka v Bilbao. Nacionalistična letala so sestrelila tri rdeče love.

Burgos, 24. aprila. AA. (Havas.) Tukajšnji radio objavlja, da je nacionalistično letalstvo hudo bombardiralo višine pri Ugala. V zrak je zletela smodnišnica vladnih čet. Včeraj so nacionalistična letala poglajala v beg vladna letala, ki so hotela preleteti nacionalistične postojanke.

Grozote pri obstreljevanju Madrida?

Madrid, 24. aprila. AA. (Havas.) Včeraj popoldne so ob 15.30 nacionalistični topovi zopet začeli bombardirati središče mesta. Do 16 je padlo več granat v bližino palce Cortezov. Rešilna postaja je čez 30 minut odpeljala štiri mrtvece in 17 težko ranjenih. Prebivalci so zopet lahko opazovali grozote bombardiranja. Granata je neki ženi, ki je bila v zadnjem mesecu nosečnica, razprala trebuh.

Mestni svet v Madridu je bil spremenjen. Uredba o tem stopi v veljavo danes. Dosedanji odbor

Razpust ženskih polkov v Sovjetski Rusiji

London, 24. aprila. o. »Morningpost« poroča iz Moskve, da je sovjetski komisar za vojsko maršal Vorosilov izdal odlok o razpustu vseh ženskih oddelkov v sovjetski vojski. Ukrep poudarja, da ženski oddelki niso imeli nič vojaške vrednosti in so služili samo za parado. Predvsem so ženske častniki živeli tako življenje, ki ga ni moči združiti z ugledom uniforme. Maršal Vorosilov pravi v svojem ukrepu, da je mesto za žensko doma v kuhinji, pri otrocih in pri šivanju. Ta od-

redba pomeni konec dosedanjega stališča do žensk v sovjetski Rusiji. Dokler je bil načelnik GPU Jagoda, ki je imel vsemogočen vpliv tudi na organizacijo vojske, si je vedno prizadeval, da bi osnoval čim več ženskih bataljonov. Po padcu Jagode pa je obveljalo stališče Vorosilova, ki je vedno hud nasprotnik amazonskih oddelkov v sovjetski vojski. Boljševiški nauk o popolni enakopravnosti žensk je s tem odlokom doživel hud udarec.

Mariborska klavnica ima najmodernejšo hladilne naprave

Maribor, 23. aprila.

Danes popoldne je bil v mestni klavnici v Mariboru prevzem novih hladilnih naprav, katere je dobavila mariborski občini svetovno znana nemška tvrdka Linde. Novi stroji so že v obratu ter so se izredno izkazali. Z njimi je sedanja občinska uprava, ki z veliko iniciativnostjo rešuje najbolj pereča in najtežja vprašanja komunalnega gospodarstva: avtobusni promet, pinarna itd., sedaj modernizirala tudi mestno klavnico ter jo spravila na sodobno višino, da bo odgovarjala potrebam Maribora za daljšo dobo. Dosedanje hladilne naprave so bile zastarele. Postavljene so bile leta 1900 ter že dolgo let niso več odgovarjale vedno naraščajoči potrebi. Nova naprava pa ima preračunano kapaciteto za dobo 30 let normalnega razvoja mariborskega mesta. Hladilna naprava je najmodernejša sistema ter zaenkrat še nima primera v naši državi. Ima kompresor s kapaciteto 200.000 kalorij na uro; pogonja ga elektromotor z 95 HP. Zračni hladilnik je dobil

ventilator s kapaciteto 25.000 m³ zraka na uro. Tovarna je dobavila samo stroje, vsi zraven spajajoči agregati pa so bili izdelani v Mariboru, iz domačega materiala in z domačimi močmi. Tudi montažo je izvršilo samo domače osebje pod strokovnim vodstvom obratovodje mestne klavnice g. Semeniča. Montaža je bila združena z velikimi težavami, ker so morali biti ves čas stari stroji v obratu ter hladilnica ni smela prenehati s svojim delom. Specialni inženjer, ki je te dni priselil iz tovarne Linde v Maribor, da preda stroje mestni občini, je bil z montažo nadvse zadovoljen. Nova naprava je bila prav za prav zelo poceni. Kompletno montirana je stala samo 320.000 Din. Koriisti pa so izredne. V vseh obsežnih hladilnih dvoranah je mogoče sedaj vzdrževati pravilno temperaturo, ki znaša v hladilnicah za meso 0 stop., v izdelovalnici umetnega ledu pa — 13 stop. Zelo se je povečala tudi kapaciteta izdelovalnice umetnega ledu, ki ga Maribor vedno več rabi. Z novimi stroji bi bilo mogoče v 24 urah producirati 10.000 kg umetnega ledu.

Na živilskem trgu

Ljubljana, 24. aprila.

Današnji živilski trg je bil bogato založen z vsemi dobrinami in živilskimi potrebščinami. Treba omeniti, da je te dni tržno nadzorstvo pod vodstvom tržnega nadzornika vet. g. Riglerja odstranilo zadnje mesarsko barako na perutninskem trgu. Sedaj je ta del trga popolnoma preurejen in kaže pravo pestro sliko. Danes je bilo izredno mnogo jaje, pripeljanih z Dolenjske in Stajerske. Kar v 15 dolgih vrstah so bila razstavljena lepa jajca, ki jih je bilo po 18 in celo 20 za 1 kovača. Cenijo, da je bilo danes na trgu do 60.000 jajc. Perutnine je bilo prav malo. Le nekaj košar in kletk. Vsega okoli 50 kokoši, petelinov in piščancev. Piščanci so bili po 30 do 32 din par. Kokoši pa 24 do 30 din kos. Prav mnogo je še jabolk, ki so jih prodajali po 4 do 8 din kg. Stroji grah je bil 5 do 7 din kg nelučen, luščen 2 din merica. Na Sv. Petra nasip je bilo 50 velikih voz krompirja. Kupčije so bile neznatne. Izostalo je večje povpraševanje po semenskem krompirju. Krompir je bil splošno 0,75 do 0,90 din kg.

Petkov ribji trg je bil slab. Kupčije srednje. Mnogo je bilo napredaj barbonov (trilje), ki so bili po 40 din kg. Sardoni 22, sardel ni bilo, gibrice 18, ciplice 30, domače postvri 40, donavske 30, tun 30, prej 26 din. Zabji kraki 0,50 do 1 din kos. Neka zanimivost se je pojavila na ribjem trgu. Trdka »Ribac«, ki ima sedaj svoj prodajalniški lokal v škofijijski palači, zadaj na Pogarščem trgu, je prejela iz okolice Novske v Slavoniji in iz Ohrida izredno lepe, fine žabje krake, ki jih je prodajala po 0,75 do 1 din kos. Ti kraki so prav nenavadno okusni in debeli.

Mednarodna konferenca železničarjev v Sarajevu

Sarajevo, 24. aprila. Včeraj se je pričela v Sarajevu konferenca predstavnikov železnice raznih evropskih držav. Konferenca so se med drugimi udeležili zastopniki švicarskih, poljskih, romunskih, češkoslovanskih, bolgarskih, avstrijskih in jugoslovanskih železnice. Na dnevnem redu so bila vprašanja, kako bi bilo mogoče najti najpriljubljenejši način plačevanja medsebojnih pošiljk. Zastopniki so na tej konferenci govorili tudi o vprašanju znižanja tarif za nekatere vrste blaga. Skoro v vseh vprašanjih so prišli do popolnega soglasja ter bo danes podpisan glede njih sporazum.

Zaradi 20 Din pred velikim senatom

Ljubljana, 24. aprila.

Veliki kazenski senat, obstoječ iz predsednika g. Ivana Kralja in 4 sodnikov: gg. Alojzija Zigona, Ivana Breliha, Rajka Lederhase in Frana Gorečana, se je včeraj ob 16.30 sestal k razpravi v dvorani št. 79. Obravnaval je nenavadno kazensko zadevo, šlo je za malenkosten rop. Razprava je bila v glavnem tajna, ker je bil obtožen tudi neki starejši maloletnik. Čevljarski pomočnik Lovrenc B. in njegov znanec, kovaški pomočnik Stanko H. sta 21. marca 1937 ponočevala in popivala v neki gostilni v Kosezah. Tam je bil tudi starejši možakar, Janez Maček. Pili so mnogo. Ko se je po policijski uri Maček vracal proti domu, je bil od omenjenih dveh napaden, vržen na tla in sta mu baje vzela 20 din, kakor tudi uro in klobuk. Sam ni hotel zadeve prijaviti policiji, pač pa se je njegova žena pozanimala za stvar in je bila nato o ropu obveščena policijske uprave. Oba mladeniča sta bila aretirana in izročena sodišču. Pred velikim senatom sta indirektno priznala, da sta Mačka pretepala, vračala pa sta rop 20 din drug na drugega. Priča Janez Maček je po svoje opisal ves nočni napad. Zaslišal je za seboj klice: »Stoj! Uro sem! Ure ni bilo. Potem pa je bilo kmalu vse »fertik«. Klobuka tudi ni bilo. Ko sem prišel domov, sem ženi povedal, da sem bil oropan. Veste gospodje sodniki! Če ga spijem 1 liter, pa sem takoj »mortolo«! (Velik smeh.)

Zaradi pomanjkanja dokazov v smislu § 280. k. z. sta bila oba obtožena oproščena od obtožbe zločina ropa. Predsednik je v sodbi poudarjal, da vsi dokazi, ki so bili izvedeni na glavni razpravi, govore in kažejo na to, da sta obtožena prav

verjetno izvršila inkriminirano dejanje v smislu obtožbe, vendar pa se sodišče ni moglo prepričati o njihovi krivdi, ker oškodovanec kot priča ni mogel bistvenih točk potrditi. Oba obtožena sta zagovarjala odvetnika dr. Ivan Modic in dr. Egon Stare. Razprava je trajala dobre 3 ure. Mladeniča sta po sodbi izjavila, da se bosta sedaj zelo varovala alkohola, kajti ta demon ju je porinil v kriminal. Pravita, da je bila za njiju ta zadeva prav poučna in se bosta za vse svoje življenje varovala pred kriminalom in pred zapori, ker sta v teh nekaj tednih do dobre spoznala, kako trpka je usoda kaznjencea.

Zaboljšanje prometa na Pohorju

Slov. Konjice, 22. aprila.

V prometnem oziru je gotovo naše južno Pohorje od Skomarja do Ptujja gotovo na najslabšem. Smatramo za svojo dolžnost, da omenimo ljudske zahteve po izboljšanju cestnega stanja, ki je tukaj mestoma takšno, da si ga ne moremo zeleti.

Ceste, če jih emamo tako imenovati, so za promet neprimerne, ali po njih komaj hodi živina sama. Občinske ceste se nahajajo v obupnem stanju. To nekaj zaradi elementarnih sil, nekaj pa

ljanske sodne zapore. V smislu § 110 k. p. je bila že za 20. sept. 1935 razpisana glavna kazenska razprava, na kateri naj bi mali senat sklepal, ali se naj Kalanova odda v kak zavod. Umobolnica na Studencu, kjer se je Kalanova zdravila in kjer so jo preiskovali psihiatri, je takrat sodišču sporočila, da se Kalanova nahaja v tako bednem duševnem stanju, da je absolutno nesposobna za transport pred sodišče.

Kalanova je pozneje nekoliko okrevala. Iz umobolnice so jo poslali kar domov k možu. Mali kazenski senat pa je včeraj pod predsedstvom s. o. s. g. Ivana Kralja obravnaval njen zločin. Na podlagi izvedenjskega mnenja psihiatrov, ki so izjavili, da Kalanova ni kazensko odgovorna za svoje dejanje, ker je duševno manjvredna in slaboumna, je mali kazenski senat sklenil, da ostane Kalanova doma pod nadzorstvom svojega moža. Državni tožilec g. Goslar, ki je predlagal in zahteval, da se mora Kalanova oddati v kak primeren zavod, je prijavil proti sklepu sodišča rekurz.

Izza naših meja

Razmere po prijateljski pogodbi. Položaj se je po sklenjeni prijateljski pogodbi med Italijo in Jugoslavijo, zlasti kar se tiče političnega življenja, nekoliko zboljšal. Ni čuti več tistega pritiska kot prej. Ljudje so ponekod mirno prepevali svoje narodne slovenske in hrvaške pesni, ne da bi jih oblasti pri tem preganjale. Drugod pa so karabinjerji popisali pevec, češ, da do sedaj še niso prejeli službenega naloga o spremembah. Tako se je zgodilo, kakor poroča emigrantsko glasilo »Istria« v Loranu, kjer je brigadir še rekel pojmoj mladeničem, da jim ne bo delal sitnosti zaradi petja, ker ve za novo sklenjeno prijateljstvo, le imena mora za vsak slučaj popisati. — Tudi v cerkvah se opaža, da zopet svobodno pojo v našem jeziku. Celo v Beneški Sloveniji so zopet dovolili, in sicer najprej rabo slovenskega jezika v cerkvi. Znano je tudi, da so se že vrnili nekateri konfiriranci domov, med njimi dr. Sosič iz Trsta ter kaplan Bidovec. Glede drugih pa baje še niso urejene vse formalnosti, toda pričakujejo jih iz dneva v dan. — Toda čeprav se na političnem polju opaža to olajšanje, je gospodarski položaj dežele vsak dan bolj obupen. Zlasti se to opaža v zadnjem času, ko se naglo dvigajo cene življenjskim potrebščinam, kakor povsod, tudi v Italiji.

Izpred sodišča: Radi nasilja nad mladoletno deklico je bil obsojen Ludovik Savli, star 48 let, rojen v Rovinju, na 11 let ječe, 2 leti prisilnega dela ter na trajno izgubo vseh pravic. — Josip Stančič iz Brestovca pri Opatjem selu, star 81 let, je bil obsojen na 3000 lir denarne kazni, ker so našli v njegovi hiši streljivo — Ivan Muhej, pristojen v Maribor a bivajoč v Gorici, je bil obsojen na eno leto in pol ječe ter 1700 lir globe, ker je kradel denar po cerkvah. Star je šele 21 let.

Priloga »Teden v slikah« se pošilja le onim naročnikom, ki so jo posebej naročili. Stane na mesec 2 Din. Novim naročnikom postrežemo lahko še z vsemi izšili številkami. Toliko vnovič v pojasnilo onim naročnikom, ki bi jo radi še naročili. Priloga se najenostavneje plačuje obenem z naročnino za list.

Grozovit zločin v Ogļjenčaku:

V objemu žene je zet razsekal možu glavo

Tašca in njen zet, obtožena zverinskega umora, pred sodniki

Maribor, 24. aprila.

Pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča se odigrava zadnje dejanje začetne, strahotne tragedije, ki se je začela v Ogļjenčaku pred dobrim letom v družini viničarja Mihelaka ter je dosegla svoj višek v zverinskem zločinu, izvršenem v noči na 4. februarja tega leta. Na zatožni klopi sedita 27 letni čevljar Drago Kolar iz Ogļjenčaka in njegova 51 letna tašca Julijana Mihelak. Oba sta obtožena umora nad 60 letnim viničarjem Karlom Mihelakom, katerega sta dogovorno izvršila v noči na 4. februarja t. l. Za razpravo vlada ogromno zanimanje ter je velika razpravna dvorana nabito polna.

Usodna ženitev pokvarila mir v družini

Družina viničarja Mihelaka je živila v majhni hišici v Ogļjenčaku nad Polskavo ter je že 11 let vršila viničarske posle za posestnika Boštjana Sterna. Oče, mati in hči so živeli mirno in pokojno življenje, izpolnjeno s težkim viničarskim delom, ki pa je vse pošteno redilo. V to družino se je priženil meseca aprila lanskega leta mladi čevljar Drago Kolar. Ta poroka pokojnemu Karlu Mihelaku ni bila všeč ter jo je hčerki močno branil. Ker pa je mati potegnila s hčerjo, se je poroka izvršila, očeta pa tako ujezila, da se sploh ni več brigal za viničarstvo ter se je sploh odselil od domačih in se nastanil pri posestniku Heleni Robar, kjer je imel tudi hrano. Bil pa je še vedno silno delaven in varčen ter mu je bil edini cilj, da bi si prihranil toliko denarja, da bi si kupil majhno hišico, v katero bi se preselil.

s svojo ženo, ki jo je imel zelo rad

ter jo tako spravil proč od zeta in hčere. Četudi je stanoval proč od doma, je ženi vedno kaj nosil, zdaj obleko, zdaj čevlje in živež. Celo, ko je usodnega dne šel k ženi na dom, ji je nesel lonec mleka, ker je vedel, da mleko zelo rada pije. Vse to kaže na to, da je bil pokojnik dober človek, ki se je

Trije „skromni“ poslanci

Belgrad, 24. aprila. m. Poslanci Ivan Nenadović, Srpko Vukanović in Mirko Urošević, ki so bili aretirani ob priliki poizkusa atentata na predsednika vlade dr. Stojadinovića, 6. marca lanskega leta, ter skupno z atentatorjem Arnavtovičem pridržani dalj časa v preiskovalnem zaporu, so vložili na tukajšnje okrožno sodišče tožbo za povračilo stroškov. Jevtičev sorodnik Ivan Nenadović zahteva, da mu država povrne ogromen znesek 6 milijonov 325 tisoč din. Drugi Jevtičev sorodnik dr. Srpko Vukanović, bivši zdravnik v Belgradu, je v svojih zahtevah »skromnejši« ter bi rad imel samo 1.350.000 din. Tretji, Mirko Urošević, je še »skromnejši« ter zahteva od države le 1.200.000 dinarjev. Res, sama skromnost jih je!

Trgovinska bilanca aktivna za 327 milijonov

Belgrad, 24. aprila. m. Po najnovejših podatkih je naša trgovinska bilanca za prve letošnje tri mesece aktivna za 327 milijonov din. Izvoz je znašal 1333,1 milijona din, uvoz pa 1106,1 milijona dinarjev. V prvem trimesečju lanskega leta je bila naša trgovinska bilanca pasivna za 206,8 milijona dinarjev ter je izvoz znašal 849 milijonov dinarjev, uvoz pa 1056,2 milijona dinarjev.

Troboj Ljubljana-Zagreb-Belgrad odgođen

Srečanje Ljubljane, Zagreba in Belgrada v lahki atletiki, ki bi moralo biti v dnevi 27. do 29. junija v Ljubljani je JLAZ odgodila. Povod temu je dala izjava Čehoslovakov, ki ne morejo odgovoriti srečanja Belgrada, Prage in Bukarešte, ki bo 28. in 29. junija v Pragi. Srečanje vseh treh naših mest je pač prestavljeno na teden dni prej. Če bo pa 20. junija srečanje Jugoslavije in Italije v Trstu, potem bo troboj prestavljen na prvo nedeljo v juliju.

Naročajte Slovenski dom!

kujal na domače samo zaradi tega, ker se je hčerka poročila s Kolarjem. Zet je bil namreč veseljak, ki ni bil za nobeno delo ter je vse zapil, kar so domači prislužili, tustu pa je večkrat grozil, da ga bo ubil. Kljub vsemu temu pa je Mihelaka njegova žena Julijana iz neznanega vzroka sovražila ter je večkrat nagovarjala svojega zeta, naj spravi starega s sveta, da bo potem mir pri hiši in bodo lažje živeli. Posebno živo je prigovarjala zetu zadnji popoldan pred usodnim dejanjem. Kolarjeva žena — pokojnikova hčerka — je za te naklepe vedela, vendar je večkrat dejala, da se ji oče smili in da naj ga nikar ne ubijejo. Končno pa se je vendar na materino prigovarjanje udala ter je dejala »napravite, kar hočete«.

Načrt za umor

sta napravila tašca in zet skupno. Žena je zvalila Mihelaka dne 3. februarja k sebi na dom ter ga je pregovorila, da bo pri njej prenočil. Z zetom sta se dogovorila, da ga bo ubil med spanjem. Kolar si je že podnevi pripravil sekiro v svoji sobi, ki meji na spalnico tašce in tasta. Ponoči okoli 2 je vstal in vzel sekiro ter se podal z njo v sosednjo sobo. Vrata pa so zaškripala in tast se je v zli slutnji prebudil ter vprašal zeta, kaj rogovoli ponoči okrog. Ta je hitro dejal, da je njegovi ženi slabo ter da bo skuhal čaj v štedilniku, ki se nahaja v sobi. Res je začel kuriti v štedilniku ter prežal na priliko za smrtni udarec. To priliko mu je kmalu pripravila tašca, ki je začela miriti sumnjajočega moža ter ga

objela okrog vratu in potegnila nazaj v posteljo

z drugo roko pa je dala zetu znak, ki je priskočil z dvignjeno sekiro ter vseskal tasta z ostrino po temenu. Z enim udarcem mu je razklal lobanjo. Tašca je nato planila s postelje, zet pa je mlatil tasta s sekiro, kamor je priletelo, nato pa je zgrabil še pripravljen nož ter začel z njim nesrečnega mesariti. Zadal mu je šest strašnih ran v spodnjem delu života. Po izvršenem umoru sta tašca in zet zavlekla razmesarjeno truplo iz sobe v štibelec ter ga pustila na tleh. Nato so vsi trije domači začeli čistiti sobo. Izprali so s stene in tl. krvave sledove, oprali okrvavljeno posteljno perilo ter koruzno slamo iz slamnjače nadomestili s svežo. V naslednji noči so zavlekli truplo iz hiše ter ga

vrgli na bližnjo cesto

poleg njega pa so položili debel vinogradniški kol, pomazan s krvjo, da bi tako odvrnil od sebe sum ter vzbudili vtis, da je padel Mihelak kot žrtev neznanega ubijalca na cesti, ko je odhajal od svojega doma na svoje stanovanje k Robarjevi. Ljudje, ki so šli zjutraj na delo, so našli mrtveca na cesti. Truplo je bilo tako skazeno, da so šele čez čas prepoznali Mihelaka. Orožniki, ki so bili takoj poklicani, so kmalu prišli na pravo sled. Sumljivo jim je bilo, da je viselo pred hišo sveže oprano posteljno perilo, da je bila hiša vsa poribana, pa so še kljub temu našli na steni in tleh sledovi krvi, pa tudi na roki Julijane Mihelak se je poznal krvav madež. Tja je brezgleda kri pri prvem udarcu, ko je objemala svojega moža okrog vratu. Žena je tedaj dejala, da je prejšnjega dne krala kuro in je to kurja kri. Domači so sicer skrajša skušali tajiti, potem pa so priznali strašno dejanje v obliki, kakor je opisano.

Pred sodiščem: si lobran

Čisto drugo stališče pa sta oba obtožena zavzela pred sodiščem. Že v preiskavi sta zatrjevala, da nista kriva in da je ravnal Drago Kolar v silobranu. Kolar je zatrjeval, da je prišel ponoči kuhat v sobo čaj, pa se je Mihelak prebudil, ga začel zmerjati, potem pa je nenkrat vstal ter zgrabil za majhno sekiro, ki se je nahajala ob štedilniku ter hotel s to zeta udariti. On pa mu je sekiro s pomočjo žene in tašce, ki sta mu prišli pomagat, izvil iz rok ter ga udaril po glavi. Ko je potem tast omahnil na posteljo, ga je še nekajkrat oplazil, dokler se ni zgrudil ter oblezel brez znakov življenja. Potem so vsi trije — tašca, hči in zet pobegnili iz hiše ter se šele zjutraj vrnili nazaj. Zavlekli so mrtveca v kuhinjo in zabrisali sledove. Glede priznanja, ki ga je podal orožnikom pa pravi, da je govoril takrat v duševni zmedenosti in utrujenosti. Prav isto je izpovedala v preiskavi žena pokojnega Mihelaka. Oba zatrjata pri novem zagovoru tudi pred sodniki.

Razprava ob času poročila še traja

Svoja otroka vrgla v vodnjak

Ljubljana, 24. aprila.

V času velike košnje, ponoči 30. junija 1935, je odšel posestnik Janez Kalan z doma na travnike, da bi pregledoval, kako in kaj naj bi kosil, hkratu pa je pripravil vozove za naganjanje sena. Kalan je bil poprej vdovec, imel je 1-poročnico v Dolenji vasi pri Smledniku na Gore iskem. Poročil je vdovo Marijo, ki je imela enega 3 leta starega dečka. Kalan pa je imel tudi dva mlada dečka. Marija Kalanova je že večkrat kazala znake bipne blaznosti. Dostikrat je hodila okrog hiše silno potrta in zamišljena, jadikovala je in se včasih togotila. Kritično noč je Marija Kalanova vstala, pograbila je dva najmlajša dečka in starosti od 2 do 3 let, ju odnesla ven na dvorišče ter ju oba, ki sta jokala, vrgla v 8 m globok vodnjak, kjer sta utonila. Nato je Kalanova mirno legla v posteljo. Ko se je mož vrnil s polja, mu je prav naivno povedala: »Veš, otročičke sem dala v vodnjak. Tam lepo plavajo.« Kalanova so drugi dan smledniški orožniki aretirali in odvedli v ljub-

Liubliana danes

Rihard Brumati

24. aprila 1858 se je rodil v Gorici jezuit Rihard Brumati. V red S. J. je stopil 1693 in je bil učitelj gramatike in retorike po kolegijih v Trstu in na Reki. Zaprtil je mnogo učenih spisov v rokopisu. Umril je 9. marca 1719 v Trstu.

Josip Gorup

23. aprila 1912 je umrl na Reki industrijalec, mecen in politik Gorup Josip. Rodil se je 6. aprila 1834 v Slavini na Notranjskem. Gimnazijo je dovršil v Gorici. Po maturi je stopil pri stricu Iv. Kalistu v Trstu v službo. Po njegovi smrti je prevzel vodstvo firme Kalister in dedič. Kmalu je ustanovil svojo lastno tvrdko, ki se je bavila s finančnimi posli, železniškimi zgradbami in užitninskimi zakupi. Kmalu se je preselil na Reko, kjer je bil podpredsednik Ogrsko-hrvatske paroplovne družbe, upravnik svetnik društva Societá fiumana del Dock in glavni delničar avstrijskega Lloydja. Del svojih dohodkov je uporabljal za dobrodelne namene. Založil je drugi in tretji zvezek Gregorčičevih poezij. Omogočil je zidanje ljubljanskega liceja in ustanovil več ustanov za srednješolce in akademike. Bil je tudi poslanec v kranjskem deželnem zboru.

Kulturni koledar

Koledar

Danes, sobota, 24. aprila: Fidelis.
Jutri, nedelja, 25. aprila: Marko.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Gartus, Moste.

Drama: Med štirimi stenami. Red B. Jutri: Matura.

Opera: Plamen. Red A. Jutri: Popoldne: Pod to goro zeleno. Zvečer: Navihanka.

Kino Union: Pred bitko.

Kino Sloga: Tajnost pariškega podzemlja.

Kino Matica: Nesmrtna melodije.

* KINO * UNION

Veliko filmsko delo iz mornariškega življenja po poznanem romanu Claude Farrere-a

Pred bitko

Victor Francen Anabella
Režija M. L. Herbiere-a Glasba Jean Lenoir

22-21 SLOGA

Premijera velopenjete filmskega dela

Tajnost pariškega podzemlja

v glavni vlogi: Constant Remy, Lucien Barroux, Henry Roisan, Madeleine Ozery

MATINEJA danes ob 14-15. Jutri ob 11. uri
Vesela opereta

Kraljestvo smeha

Stan Laurel Oliver Hardy

21-24 MATICA

Premijera velike JOH. STRAUSSOVE operete

Nesmrtna melodije

v glavni vlogi: Marija Paudler, Ljilja Holcschuh, Leo Slezak

PREDSTAVE OB DELAVNIH OB 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100, 102, 104, 106, 108, 110, 112, 114, 116, 118, 120, 122, 124, 126, 128, 130, 132, 134, 136, 138, 140, 142, 144, 146, 148, 150, 152, 154, 156, 158, 160, 162, 164, 166, 168, 170, 172, 174, 176, 178, 180, 182, 184, 186, 188, 190, 192, 194, 196, 198, 200, 202, 204, 206, 208, 210, 212, 214, 216, 218, 220, 222, 224, 226, 228, 230, 232, 234, 236, 238, 240, 242, 244, 246, 248, 250, 252, 254, 256, 258, 260, 262, 264, 266, 268, 270, 272, 274, 276, 278, 280, 282, 284, 286, 288, 290, 292, 294, 296, 298, 300, 302, 304, 306, 308, 310, 312, 314, 316, 318, 320, 322, 324, 326, 328, 330, 332, 334, 336, 338, 340, 342, 344, 346, 348, 350, 352, 354, 356, 358, 360, 362, 364, 366, 368, 370, 372, 374, 376, 378, 380, 382, 384, 386, 388, 390, 392, 394, 396, 398, 400, 402, 404, 406, 408, 410, 412, 414, 416, 418, 420, 422, 424, 426, 428, 430, 432, 434, 436, 438, 440, 442, 444, 446, 448, 450, 452, 454, 456, 458, 460, 462, 464, 466, 468, 470, 472, 474, 476, 478, 480, 482, 484, 486, 488, 490, 492, 494, 496, 498, 500, 502, 504, 506, 508, 510, 512, 514, 516, 518, 520, 522, 524, 526, 528, 530, 532, 534, 536, 538, 540, 542, 544, 546, 548, 550, 552, 554, 556, 558, 560, 562, 564, 566, 568, 570, 572, 574, 576, 578, 580, 582, 584, 586, 588, 590, 592, 594, 596, 598, 600, 602, 604, 606, 608, 610, 612, 614, 616, 618, 620, 622, 624, 626, 628, 630, 632, 634, 636, 638, 640, 642, 644, 646, 648, 650, 652, 654, 656, 658, 660, 662, 664, 666, 668, 670, 672, 674, 676, 678, 680, 682, 684, 686, 688, 690, 692, 694, 696, 698, 700, 702, 704, 706, 708, 710, 712, 714, 716, 718, 720, 722, 724, 726, 728, 730, 732, 734, 736, 738, 740, 742, 744, 746, 748, 750, 752, 754, 756, 758, 760, 762, 764, 766, 768, 770, 772, 774, 776, 778, 780, 782, 784, 786, 788, 790, 792, 794, 796, 798, 800, 802, 804, 806, 808, 810, 812, 814, 816, 818, 820, 822, 824, 826, 828, 830, 832, 834, 836, 838, 840, 842, 844, 846, 848, 850, 852, 854, 856, 858, 860, 862, 864, 866, 868, 870, 872, 874, 876, 878, 880, 882, 884, 886, 888, 890, 892, 894, 896, 898, 900, 902, 904, 906, 908, 910, 912, 914, 916, 918, 920, 922, 924, 926, 928, 930, 932, 934, 936, 938, 940, 942, 944, 946, 948, 950, 952, 954, 956, 958, 960, 962, 964, 966, 968, 970, 972, 974, 976, 978, 980, 982, 984, 986, 988, 990, 992, 994, 996, 998, 1000, 1002, 1004, 1006, 1008, 1010, 1012, 1014, 1016, 1018, 1020, 1022, 1024, 1026, 1028, 1030, 1032, 1034, 1036, 1038, 1040, 1042, 1044, 1046, 1048, 1050, 1052, 1054, 1056, 1058, 1060, 1062, 1064, 1066, 1068, 1070, 1072, 1074, 1076, 1078, 1080, 1082, 1084, 1086, 1088, 1090, 1092, 1094, 1096, 1098, 1100, 1102, 1104, 1106, 1108, 1110, 1112, 1114, 1116, 1118, 1120, 1122, 1124, 1126, 1128, 1130, 1132, 1134, 1136, 1138, 1140, 1142, 1144, 1146, 1148, 1150, 1152, 1154, 1156, 1158, 1160, 1162, 1164, 1166, 1168, 1170, 1172, 1174, 1176, 1178, 1180, 1182, 1184, 1186, 1188, 1190, 1192, 1194, 1196, 1198, 1200, 1202, 1204, 1206, 1208, 1210, 1212, 1214, 1216, 1218, 1220, 1222, 1224, 1226, 1228, 1230, 1232, 1234, 1236, 1238, 1240, 1242, 1244, 1246, 1248, 1250, 1252, 1254, 1256, 1258, 1260, 1262, 1264, 1266, 1268, 1270, 1272, 1274, 1276, 1278, 1280, 1282, 1284, 1286, 1288, 1290, 1292, 1294, 1296, 1298, 1300, 1302, 1304, 1306, 1308, 1310, 1312, 1314, 1316, 1318, 1320, 1322, 1324, 1326, 1328, 1330, 1332, 1334, 1336, 1338, 1340, 1342, 1344, 1346, 1348, 1350, 1352, 1354, 1356, 1358, 1360, 1362, 1364, 1366, 1368, 1370, 1372, 1374, 1376, 1378, 1380, 1382, 1384, 1386, 1388, 1390, 1392, 1394, 1396, 1398, 1400, 1402, 1404, 1406, 1408, 1410, 1412, 1414, 1416, 1418, 1420, 1422, 1424, 1426, 1428, 1430, 1432, 1434, 1436, 1438, 1440, 1442, 1444, 1446, 1448, 1450, 1452, 1454, 1456, 1458, 1460, 1462, 1464, 1466, 1468, 1470, 1472, 1474, 1476, 1478, 1480, 1482, 1484, 1486, 1488, 1490, 1492, 1494, 1496, 1498, 1500, 1502, 1504, 1506, 1508, 1510, 1512, 1514, 1516, 1518, 1520, 1522, 1524, 1526, 1528, 1530, 1532, 1534, 1536, 1538, 1540, 1542, 1544, 1546, 1548, 1550, 1552, 1554, 1556, 1558, 1560, 1562, 1564, 1566, 1568, 1570, 1572, 1574, 1576, 1578, 1580, 1582, 1584, 1586, 1588, 1590, 1592, 1594, 1596, 1598, 1600, 1602, 1604, 1606, 1608, 1610, 1612, 1614, 1616, 1618, 1620, 1622, 1624, 1626, 1628, 1630, 1632, 1634, 1636, 1638, 1640, 1642, 1644, 1646, 1648, 1650, 1652, 1654, 1656, 1658, 1660, 1662, 1664, 1666, 1668, 1670, 1672, 1674, 1676, 1678, 1680, 1682, 1684, 1686, 1688, 1690, 1692, 1694, 1696, 1698, 1700, 1702, 1704, 1706, 1708, 1710, 1712, 1714, 1716, 1718, 1720, 1722, 1724, 1726, 1728, 1730, 1732, 1734, 1736, 1738, 1740, 1742, 1744, 1746, 1748, 1750, 1752, 1754, 1756, 1758, 1760, 1762, 1764, 1766, 1768, 1770, 1772, 1774, 1776, 1778, 1780, 1782, 1784, 1786, 1788, 1790, 1792, 1794, 1796, 1798, 1800, 1802, 1804, 1806, 1808, 1810, 1812, 1814, 1816, 1818, 1820, 1822, 1824, 1826, 1828, 1830, 1832, 1834, 1836, 1838, 1840, 1842, 1844, 1846, 1848, 1850, 1852, 1854, 1856, 1858, 1860, 1862, 1864, 1866, 1868, 1870, 1872, 1874, 1876, 1878, 1880, 1882, 1884, 1886, 1888, 1890, 1892, 1894, 1896, 1898, 1900, 1902, 1904, 1906, 1908, 1910, 1912, 1914, 1916, 1918, 1920, 1922, 1924, 1926, 1928, 1930, 1932, 1934, 1936, 1938, 1940, 1942, 1944, 1946, 1948, 1950, 1952, 1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1972, 1974, 1976, 1978, 1980, 1982, 1984, 1986, 1988, 1990, 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018, 2020, 2022, 2024, 2026, 2028, 2030, 2032, 2034, 2036, 2038, 2040, 2042, 2044, 2046, 2048, 2050, 2052, 2054, 2056, 2058, 2060, 2062, 2064, 2066, 2068, 2070, 2072, 2074, 2076, 2078, 2080, 2082, 2084, 2086, 2088, 2090, 2092, 2094, 2096, 2098, 2100, 2102, 2104, 2106, 2108, 2110, 2112, 2114, 2116, 2118, 2120, 2122, 2124, 2126, 2128, 2130, 2132, 2134, 2136, 2138, 2140, 2142, 2144, 2146, 2148, 2150, 2152, 2154, 2156, 2158, 2160, 2162, 2164, 2166, 2168, 2170, 2172, 2174, 2176, 2178, 2180, 2182, 2184, 2186, 2188, 2190, 2192, 2194, 2196, 2198, 2200, 2202, 2204, 2206, 2208, 2210, 2212, 2214, 2216, 2218, 2220, 2222, 2224, 2226, 2228, 2230, 2232, 2234, 2236, 2238, 2240, 2242, 2244, 2246, 2248, 2250, 2252, 2254, 2256, 2258, 2260, 2262, 2264, 2266, 2268, 2270, 2272, 2274, 2276, 2278, 2280, 2282, 2284, 2286, 2288, 2290, 2292, 2294, 2296, 2298, 2300, 2302, 2304, 2306, 2308, 2310, 2312, 2314, 2316, 2318, 2320, 2322, 2324, 2326, 2328, 2330, 2332, 2334, 2336, 2338, 2340, 2342, 2344, 2346, 2348, 2350, 2352, 2354, 2356, 2358, 2360, 2362, 2364, 2366, 2368, 2370, 2372, 2374, 2376, 2378, 2380, 2382, 2384, 2386, 2388, 2390, 2392, 2394, 2396, 2398, 2400, 2402, 2404, 2406, 2408, 2410, 2412, 2414, 2416, 2418, 2420, 2422, 2424, 2426, 2428, 2430, 2432, 2434, 2436, 2438, 2440, 2442, 2444, 2446, 2448, 2450, 2452, 2454, 2456, 2458, 2460, 2462, 2464, 2466, 2468, 2470, 2472, 2474, 2476, 2478, 2480, 2482, 2484, 2486, 2488, 2490, 2492, 2494, 2496, 2498, 2500, 2502, 2504, 2506, 2508, 2510, 2512, 2514, 2516, 2518, 2520, 2522, 2524, 2526, 2528, 2530, 2532, 2534, 2536, 2538, 2540, 2542, 2544, 2546, 2548, 2550, 2552, 2554, 2556, 2558, 2560, 2562, 2564, 2566, 2568, 2570, 2572, 2574, 2576, 2578, 2580, 2582, 2584, 2586, 2588, 2590, 2592, 2594, 2596, 2598, 2600, 2602, 2604, 2606, 2608, 2610, 2612, 2614, 2616, 2618, 2620, 2622, 2624, 2626, 2628, 2630, 2632, 2634, 2636, 2638, 2640, 2642, 2644, 2646, 2648, 2650, 2652, 2654, 2656, 2658, 2660, 2662, 2664, 2666, 2668, 2670, 2672, 2674, 2676, 2678, 2680, 2682, 2684, 2686, 2688, 2690, 2692, 2694, 2696, 2698, 2700, 2702, 2704, 2706, 2708, 2710, 2712, 2714, 2716, 2718, 2720, 2722, 2724, 2726, 2728, 2730, 2732, 2734, 2736, 2738, 2740, 2742, 2744, 2746, 2748, 2750, 2752, 2754, 2756, 2758, 2760, 2762, 2764, 2766, 2768, 2770, 2772, 2774, 2776, 2778, 2780, 2782, 2784, 2786, 2788, 2790, 2792, 2794, 2796, 2798, 2800, 2802, 2804, 2806, 2808, 2810, 2812, 2814, 2816, 2818, 2820, 2822, 2824, 2826, 2828, 2830, 2832, 2834, 2836, 2838, 2840, 2842, 2844, 2846, 2848, 2850, 2852, 2854, 2856, 2858, 2860, 2862, 2864, 2866, 2868, 2870, 2872, 2874, 2876, 2878, 2880, 2882, 2884, 2886, 2888, 2890, 2892, 2894, 2896, 2898, 2900, 2902, 2904, 2906, 2908, 2910, 2912, 2914, 2916, 2918, 2920, 2922, 2924, 2926, 2928, 2930, 2932, 2934, 2936, 2938, 2940, 2942, 2944, 2946, 2948, 2950, 2952, 2954, 2956, 2958, 2960, 2962, 2964, 2966, 2968, 2970, 2972, 2974, 2976, 2978, 2980, 2982, 2984, 2986, 2988, 2990, 2992, 2994, 2996, 2998, 3000, 3002, 3004, 3006, 3008, 3010, 3012, 3014, 3016, 3018, 3020, 3022, 3024, 3026, 3028, 3030, 3032, 3034, 3036, 3038, 3040, 3042, 3044, 3046, 3048, 3050, 3052, 3054, 3056, 3058, 3060, 3062, 3064, 3066, 3068, 3070, 3072, 3074, 3076, 3078, 3080, 3082, 3084, 3086, 3088, 3090, 3092, 3094, 3096, 3098, 3100, 3102, 3104, 3106, 3108, 3110, 3112, 3114, 3116, 3118, 3120, 3122, 3124, 3126, 3128, 3130, 3132, 3134, 3136, 3138, 3140, 3142, 3144, 3146, 3148, 3150, 3152, 3154, 3156, 3158, 3160, 3162, 3164, 3166, 3168, 3170, 3172, 3174, 3176, 3178, 3180, 3182, 3184, 3186, 3188, 3190, 3192, 3194, 3196, 3198, 3200, 3202, 3204, 3206, 3208, 3210, 3212, 3214, 3216, 3218, 3220, 3222, 3224, 3226, 3228, 3230, 3232, 3234, 3236, 3238, 3240, 3242, 3244, 3246, 3248, 3250, 3252, 3254, 3256, 3258, 3260, 3262, 3264, 3266, 3268, 3270, 3272, 3274, 3276, 3278, 3280, 3282, 3284, 3286, 3288, 3290, 3292, 3294, 3296, 3298, 3300, 3302, 3304, 3306, 3308, 3310, 3312, 3314, 3316, 3318, 3320, 3322, 3324, 3326, 3328, 3330, 3332, 3334, 3336, 3338, 3340, 3342, 3344, 3346, 3348, 3350, 3352, 3354, 3356, 3358, 3360, 3362, 3364, 3366, 3368, 3370, 3372, 3374, 3376, 3378, 3380, 3382, 3384, 3386, 3388, 3390, 3392, 3394, 3396, 3398, 3400, 3402, 3404, 3406, 3408, 3410, 3412, 3414, 3416, 3418, 3420, 3422, 3424, 3426, 3428, 3430, 3432, 3434, 3436, 3438, 3440, 3442, 3444, 3446, 3448, 3450, 3452, 3454, 3456, 3458, 3460, 3462, 3464, 3466, 3468, 3470, 3472, 3474, 3476, 3478, 3480, 3482, 3484, 3486, 3488, 3490, 3492, 3494, 3496, 3498, 3500, 3502, 3504, 3506, 3508, 3510, 3512, 3514, 3516, 3518, 3520, 3522, 3524, 3526, 3528, 3530, 3532, 3534, 3536, 3538, 3540, 3542, 3544, 3546, 3548, 3550, 3552, 3554, 3556, 3558, 3560, 3562, 3564, 3566, 3568, 3570, 3572, 3574, 3576, 3578, 3580, 3582, 3584, 3586, 3588, 3590, 3592, 3594, 3596, 3598, 3600, 3602, 3604, 3606, 3608, 3610, 3612, 3614, 3616, 3618, 3620, 3622, 3624, 3626, 3628, 3630, 3632, 3634, 3636, 3638, 3640, 36

„Newyork naj bo pomirjen, „3-X“ je mrtev!“

Te dni je umrl v newyorškem preiskovalnem zaporu svojevrsten mož, ki je imel na svoji vesti nešteto umorov in ki bi ga bila v kratkem tudi zadela smrtna kazen, če ne bi bil napravil samomora. Čeprav so že dolgo časa stikali za njegovim pravi imenom, vendar niso mogli odkriti resnice. Ta mož je bil v New Yorku splošno znan pod imenom »3-X«. Gospoda »3-X« bi mogli primerjati le še z najbolj znamenitim poštnim tatov vseh časov Black Bartom.

Posebnost gospoda »3-X« je bila v tem, da je nadvse rad ustavljal avtomobile, v katerih so se vozili mladi zaljubljeni. Pred takšnim avtomobilom se je kar naenkrat pojavil lepo v črno oblečen človek, ga ustavil in zahteval od potnikov legitimacijo. Če je bil k temu upravičen, za to ga ni nihče vprašal, že zato ne, ker se ga je vsak, komurkoli je ta ne navadni mož pomolil pod nos dolg samokres, pošteno bal. Moškemu, ki je sedel v avtomobilu, je hitro pretepal vse žepne in tudi zelo skrbno pregledal vse dokumente. Nikdar nobene stvari ni komu vzel, temveč je navadno le potegnili samokres ter moškega, ki je sedel v avtomobilu, enostavno ustrelil dvakrat v glavo, da se je zgrudil mrtev na tla. Nato je najvidnejše ponudil vsej prestrašeni umorjenčevi spremiljevalki roko, jo nekaj časa spremljal, ob slovesu pa zahteval od nje le poljub.

Policijske opominjal k vestnosti

Takšna usoda je prvega doletela nekega trgovca Morrisa, ki je izkoristil neko junijsko noč za to, da je malo »iztiril«, kakor pač tudi pri nas marsikdo iztiril, če je »le preveč lepo« zunaj. Za ta umor je seveda takoj zvedela policija, ki je uvedla najstrožjo preiskavo. Dobila pa je nekega dne pismo, v katerem omenjeni razbojnik protestira proti takšnemu malomarnemu postopanju, kakršnega uganja policija in ji zato obljublja, da bo kmalu poskrbel spet za novo žrtev. Že čez teden dni je svojo obljubo, ki jo je dal policiji v tem pismu, tudi izpolnil. Topot si je gospod »3-X«, kakor se je imel navado podpisovati, poiskal svojo žrtev v drugem koncu mesta. Po tem drugem svojem umoru je dotično žensko spremljal do nekega avtobusa, nakar je sporečil policiji, da ni mogel dopustiti, da bi njegova prva žrtev toliko časa čakala sama.

Strel usoden, ker je zgrešil žrtev

Razumljivo je, da so časopisi s tem dogodkom polnili svoje dolge kolone, javnost pa se je upravičeno začela zgražati nad takšnim divjakom, pa tudi nad policijo, ki da nikakor ne opravlja svoje dolžnosti tako, kakor bi jo morala. Številna pisma, ki jih je pisal razbojnik »3-X« policiji, pa so varnostne organe le pripravila do tega, da je začela energično iskati tega nenavadnega zločinca. Stražniki so mu začeli povsod nastavljanje zanjke. Začeli so se vtihotapljati v razne sumljive avtomobile, o kakršnih so slutili, da jih utegne enkrat le ustaviti gospod »3-X«. Toda vse prizadevanje je bilo brez uspeha. Zločinec je nenadoma nekam izginil brez

vsakega sledu. Pojavil se je zopet enkrat šele čez nekaj tednov. Tokrat pa je napravil to napako, da se je hotel prej, preden bi izvršil umor, še nekaj časa peljati z dotičnim avtomobilom, v katerem sta spet sedela dva zaljubljenca. Ko pa je smatral, da je trenutek ugoden, je sprožil samokres, toda topot ni zadal. Izgubil je zato vso svojo prisebnost ter se spustil v divji beg. To pa je bilo zanj usodno. Začel se je za njim pravi lov, ki je prinesel ta uspeh, da so moža že čez nekaj časa prijeli. Ko pa je videl, da se je izgubil, je

naenkrat postal mutast

Ceprav je policija »navila vse strune«, je vendar morilec ostal še naprej »mutec«. O njem še naprej niso vedeli ničesar drugega, kakor to, da so ga ljudje imeli navado klicati »3-X«. Vse druge tajnosti je hotel ta mož nesti s seboj v grob.

Marsikdo, ki ga je videl, je bil prepričan, da je to človek, ki se mu je zmešalo. Tako je kazala vsa njegova zunanost. Da pa je bil zmešan, to ni mogla biti tako gotova stvar, kajti za takega so nekoč smatrali tudi prej omenjenega poštnega roparja Blacka Barta, čeprav je bil tudi ta mož čisto pri zdravi pameti. Tudi tega moža ni na noben način mogla izslediti policija. Celih šest let jo je imel za norca. V tem kratkem času pa si je nagrabil tudi ogromno premoženje. Po vsaki tatvini, ki jo je izvršil na pošti in ki mu je gotovo tudi precej prinesla, je pustil na kraju vloga neko pismo s podpisom Black Bart. Ljudje so tega človeka poznali le pod imenom

„mož v vreči“

ker je bila njegova obleka takale: Čez glavo je imel navadno nataknjeno vrečo z izrezanimi luknjami, skozi katere je gledal, zgornji del telesa od vratu do kolen je bil zavrt v nekakšno jopico, spodaj pa je imel oblečene navadne, oguljene hlače. Navadno je nosil s seboj v roki puško-dvocevko, včasih pa poleg te še eno preko pleč. Tak se je ne pričakovano pojavil, kjerkoli je zaslužil kak poštini voz, v katerem bi utegnili biti kakšna večja denarna pošiljka. Voz je ustavil z nabasano puško, zapovedal, naj prostovoljno izročijo vse denar, ki ga peljejo s seboj, nato pa ga je hitro spravil na varno ter zopet izginil kot katra. Tak napad je izvršil samo takrat, kadar je vedel, da na poštinem vozu ni nikogar drugega kot samo voznik. Ta mož je postal takoj nevaran, da so na njegovo glavo celo razpisali nagrado 18.000 dolarjev. V začetku je bilo vse iskanje zastoj. Nihče ni mogel odkriti nikake sledi za njim. Šele na vse zadnje, ko je že vsak, ki je le še malo upal na nagrado, začel obupavati, so ga popolnoma po naključju prijeli. K temu je pripomogla maneta, ki jo je Black Bart neke po nevidnosti pozabil.

Naropani denar razdeljeval revežem

Niso se pa malo začudili, ko so v tem možu spoznali veleuglednega človekoljuba Charlesa Ben-

Sovjetska zastava na pariški svetovni razstavi, ki je vzbudila toliko ogorčenja, da so jo morali odstraniti.

tona, ki je ves naropani denar, zaradi katerega se je dostikrat postavil v življenjsko nevarnost, razdeljeval med reveže. To je bilo tedaj, ko so ga prijeli, zanj tudi zelo močna olajševalna okolnost. Obodili so ga samo na šest let zapor.

Ta mož pa ni imel do danes še nobenega posnemalca ali naslednika, ki bi se mu posrečilo toliko let brez strela izsiljevati ogromne vsote denarja. Puška mu je bila samo za strah.

Sedaj, ko se je pojavil morilec »3-X«, ga pač kaj radi primerjajo z nekdanjim človekoljubom Bentonom iz San Franciska.

Toda ni treba imeti nikakega strahu pred tem nesrečnim človekom, ki si je nadel tako izvirno ime »3-X«, kajti te dni se je v newyorškem zaporu obesil. Na listku je pustil zapisane svoje zadnje, za marsikoga precej tolažilne besede: »New York naj bo pomirjen, »3-X« je mrtev!«

Orel ugrabil otroka

Na otoku Sardinija se je pred tremi dnevi primeril dogodek, ki je razburil vso tamošnjo javnost. Kraj Billambana je že nekaj časa sem v neprestanem strahu pred nezaželenimi obiski velikih orlov, ki se spuščajo z bližnjih gor prav do hiš. Zelo pogosti so primeri, da ti orjaški ptici napadejo črede ovac in odnesejo svoj dober plen med gorske skaloje. Pastirji ženejo svoje črede na pašo vedno dobro oboroženi, sem pa tja počti tudi kak strel, vendar se le noče posrečiti, da bi kdo ustrelil kakega takega zračnega roparja. Kljub temu pa niso ti nezaželeni obiski niti malo bolj redki kot so bili prej, in da se orjaške ptice sploh ničesar več ne boje, niti puške. Vsaj tako kaže zadnji primer, ki se je pripetil, kakor rečeno, pred tremi dnevi, in ki je vzbudil veliko razburjenje v vsej Billambani.

Pred hišo nekega pastirja se je igral okoli poldrugo leto star otrok. Pastir in njegova žena sta bila v hiši. Naenkrat sta opazila, kako se je mimo okna spustila k tlom črna senca, in še preden sta utegnili, da bi hitela ven ter pogledala, kaj se je zgodilo, že je ogromna ptica odnesla izpred praga v svojih krempljih pastirjevega otroka. Pastir je takoj poklical na pomoč še sosedo, ki so pač morali samo gledati, kako »kralj višav« nosi v svojih krempljih malega otroka v sinje višine nekako tristo metrov visoko.

Čudovita rešitev

Oče nesrečnega otroka je hitel v hišo in pograbil puško, da bi orla ustrelil. Kljub temu, da so mu sosedje odsvetovali, da bi streljal na orla, je vseeno oddal nanj nekaj strelcev. Pa je imel le srečo! Kroglja otroka ni zadela, pač pa samo ptico, ki se je težko ranjena začela spuščati na tla. Otroci je bil samo malo opraskan, drugega se mu ni ničesar zgodilo. Najbolj srečni pa so bili nad tem gotovo otrokovi starši, ki so prej že obupali nad tem, da bi še kdaj videli svojega sinčka.

Roparska ptica je tehtala 27 kilogramov in je merila z razpetimi krili 2,75 metrov.

Slični primeri so se večkrat pripetili tudi v alpskih pokrajinah. Celotno se je že zgodilo, da je

orel odnesel 15 letnega otroka. Tako velikih ptic je pa sedaj v Alpah skoraj gotovo ni nikjer več. Drže se le še bolj v južnih krajih, kakor kaže ravno ta primer iz Sardinije. V ameriških Cordilierah pa je tako ogromnih ptic gotovo še največ, kajti tam se večkrat pripeti, da odnesejo v višavo in nato v svojo mesnico med skalami celo teleta, ki tehtajo tudi precej nad 50 kilogramov. Ti ameriški zračni orjaki merijo z razpetimi perutnicami tudi nad tri metre.

80.000 koledarčkov neprodanih zaradi napak

»Moskovska Pravda« je pred nedavnim prinesla tole zanimivo vest:

»Po vsem svetu je navada, da za novo leto izdajajo nove koledarje. Beloruska državna naklada pa je postopala nekoliko drugače. Šele koncem meseca februarja je letos izdala 80.000 priložnih koledarčkov za leto 1937. Pri tej izdaji pa so opazili, da je v koledarju ogromno število napak. Napadni so bili v njem tudi datumi. To neprijetnost so izdajatelji tudi opazili, ter so skušali te napake popraviti. Koledarju so priložili še nekaj listov, na katerih so opozorili na vse napake. Toda posledica tega je bila, da nihče ni hotel tega koledarja kupiti. Cela naklada 80.000 izvodov je ostala nerazprodana in jo morejo sedaj uporabiti le še za papir.«

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 24. aprila: 12 Plošča za ploščo hiti pa vsaka veselo deli — 12.45 Vreme, poročila — 13. Čas, spored, obvestila — 13.15 Plošča za ploščo hiti pa vsaka veselo deli — 14. Vreme — 18. Zadelopust! (Igra Radijski orkester) — 18.40 Jancek v sobodni šoli (g. Rudolf Bratko) — 19. Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Hrvatski glasbeni zavod v Zagrebu (Antun Dobronić, skladatelj, Z. greb — 19.50 Pregled spreda — 20. O zunanji politiki (g. urednik dr. Alojz Kuhar) — 20.30 Veselo jurjevanje. Večer o vitezhih, zmajih, kraljičinah in podobni romantiki. Besedilo napisal Enka Sodelujejo Jožek in Ježek ter člani rad. igralske družine — 22. Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Vsakemu nekaj (Igra Radijski orkester).

Drugi programi

Sobota, 24. aprila: Belgrad: 20.00 Srbski večer — Zagreb: 20.00 Schumann: Karneval — 20.30 Zabavna glasba — 21.30 Tamburice — Dunaj: 19.10 Iz Leharjevih skladb — 22.30 Dva klavirja — 22.45 Zabavni koncert — Trst: Milano: 20.00 Pester glasba — 21.00 Melodrama Ljubljanski napoj — Rim-Bar: 21.00 Veseloliga — 22.30 Zbor — Praga: 19.15 Slušna igra — 19.55 Večera godba — 21.00 Operna revija — Varšava: 19.55 Večera večer — 21.00 Večerni koncert iz Poznanja — Berlin: 19.15 Chopinova glasba — 20.30 Sinfonični koncert — Königsberg: 20.10 Pihala — Vratislava-Hamburg-Frankfurt: 20.10 Pester koncert — Lipsko: 20.10 Pester večer — Köln: 20.10 Pester večerni program — Stuttgart: 20.10 Pester program — Monako: 20.10 Vredjeva opera — Don Carlos — Beromünster: 19.40 Kmečjeva godba — 20.15 Pester ura — Strassbourg: 21.30 Ljudski koncert — Sottens: 20.30 Mešani zbor

Obvestila

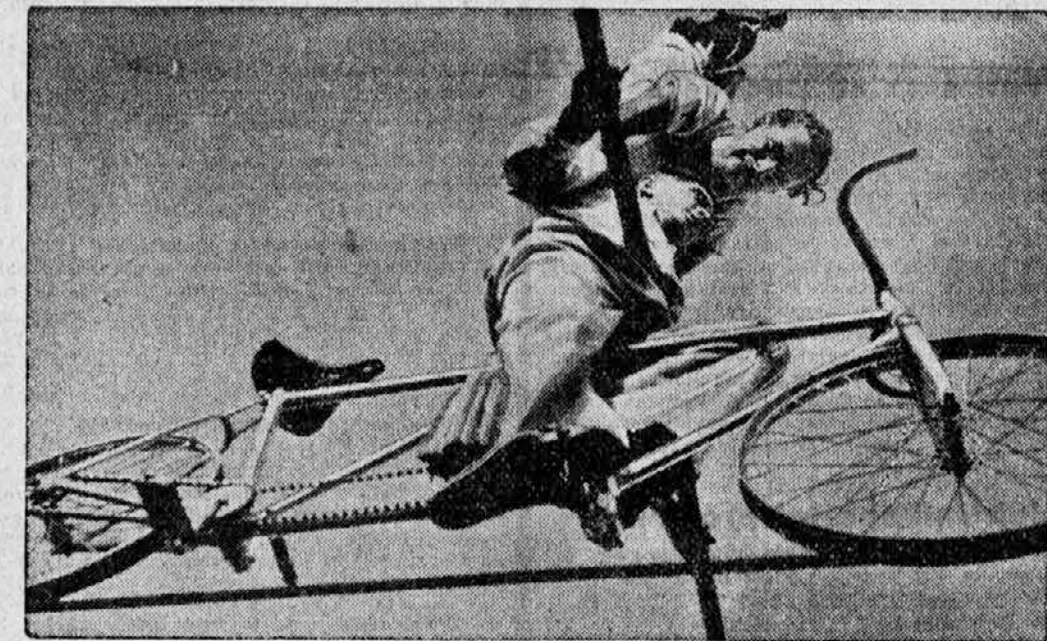
Valno za trafikante. Na podlagi obvestila banske uprave ob VII/2007, Služb. list št. 62 — 1936, je zamenjati banovinskih kolko najkasneje do 30. aprila 1937. Zamenjava po tem roku bo mogla le na prošnjo, ki jo bo pa treba kolkovati z 10 Din. — Iz pisarne udruženja trafikantov.

Vstopnice za koncert mladinskega pevskega zbora salezijskih goštev in bogoslovcev, ki bo slišal ob 8 v cerkvi sv. Petra, se dobe danes še v prodajalni H. Nieman, jutri pa vse dan pred cerkvi sv. Petra in v Salezijskem mladinskem domu na Kodeljevem.

Slavnostna predstava »Lojzka«, v kateri proslavlja g. L. Drenovec svoj umetniški jubilej, bo le mala, čer je za to predstavo veliko zanimanja, vjudno prošimo p. n. obhodu, da si preskrbi vstopnice v predprodaji pri operni blagajni.

Ljubljanske srednje šole priredijo v torek, 27. aprila ob 3 popoldne na vojaškem vežališču pri Fužinah javno telovadno prireditev, splošno z izletom v naravo. Telovadbe se udeležijo okrog 5000 učencev in učenik in bo vsakomur zanimiva. Zato se vabijo starši, da si pridejo ogledat to prireditev. Pot je zelo lepa in vodi po Zalogi čez Moste do vežališča, ki leži takoj za Mostami. Prav lepa je tudi pot čez posušeni tolažni grobi, čez Fužine mimo Fužinskih slapov na vežališče. Kdor bi se ne hotel vrniti peš, pojde lahko do postaje D. M. v Polju in se vrne z vlakom. Skozi mesto bo spremljala učence vojaška godba, ki bo igrala tudi med prireditvijo. — Od postaje električne železnice pri vojaški bolnišnici do vežališča je 30 minut zmerne hoje.

Izlet v Postojnsko jamo v nedeljo, dne 23. maja, to je eno nedeljo po binkošti, priredi združenje žel. uradnikov v Ljubljani. Izlet se lahko udeležijo vsakdo. Odhod iz Ljubljane ob 6.15 ali 8.00, povratek iz Postojne ob 17.30 ali 20.00, prihod v Ljubljano ob 19.15 ali 22.00. Stroški 50 Din (otroci 30 Din). Do Rakeka se uporabi nedeljska povratna karta. Ogled jame s poslušnimi tolažni, ogled obeh jam, istočasno vožnja s podzemsko motorno železnico. Prijave sprejemajo zaradi obsežnih priprav čimprej: trgovina Tišar, Ljubljana, Selenburgova ulica, Gorec, Tyrševa cesta, Pauschin, Wolfova ulica, združenje žel. uradnikov, Kolodvorska ulica 43, vsak torek in petek od 17 do 18: v Mariboru g. Verhovšek V., glav. kol. v Zagrebu g. Jugović Matej, direktor drž. žel. Prospekti na razpolago pri vseh navedenih.

S kolesom po vrvi.

Jetniki s Hudičevih otokov

24

Včasih je bilo dovolj ene same besede, ene same nedolžne pripombe, in največji rodoljubi so postali naenkrat zločinci. Vsaj taki so bili v očeh »poštenjaka« Speala. Kaj je o tem smatral kdo drugi, to zanj ni bilo važno. Zanj je bilo popolnoma dovolj, kar je mislil sam. Njegovo mišljenje je na ta način dostikrat odločalo o usodi toliko in toliko plemenitih ljudi.

Eden njegovih najozbiljših sodelavcev je bil Steep. To ti je bil pač najhrabrejši junak takrat, kadar ni imel nasprotnika ali kadar je bil to le slabotnej. Poznal je samo eno voljo, en sam zakon. To je bil tisti, ki ga mu je dal njegov svetli vzor Speal.

Tako sta se ta dva človeka nekam popolnoma ujemala in izpopolnjevala. Oba pa sta bila kot krvoločni zverini, ki sta vsak čas prežali na kakšno žrtev.

Castni rodoljubi, ki niso šli molče preko njunih zločinov. Ljudje, ki so si drznili tudi dvigniti se proti njunim poveljem, so bili predani na milost vsemočnimu Spealu in njegovemu pobočniku Steepu.

Vseeno jima je bilo, koga sta dobila v roke, Petra ali Pavla. Enako sta postopala proti vsakomur. Posebno Speal je imel čisto navado govoriti: »Pred zakonom so vsi enaki!«

Ta njegova enakost in ta njegov zakon sta obstojala v — batinah.

Speal je bolj redko kdaj koga zasliševal. On je le dajal navodila. Ta navodila pa so se navadno glasila: »Bij, bij, kar bij!« Njegovi »vrli« pomagači so poleg Zwerga in Bella z največjim zadovoljstvom izvrševali te ukaze.

Speal je rastele in se kar vtpiljal v svoji slavi, sanjal je o odlikovanjih, o povišanjih ter je neprestano samo razmišljal, kako bi mogel še bolje opravljati svoj junaški posel. Venomer je razmišljal

samo o tem, kako bi iznašel nov način mučenja za one, ki so mu jih njegovi vestni pomagači vodili v kremplje.

Nekega dne pa so se vsi njegovi gradovi v oblakih podrli. Vse njegove sanje in vse njegove kombinacije so se razblinile v nič. Vsa sila, nasilje, strahovanje, divjaške metode, vse to je postalo ničevno.

Speal, Steep, Zwerg, Bello in vsi, ki so bili tem podobni, so nekega dne postali nič, ljudje, ki se jih je vsak izogibal in bežal pred njimi, kakor pred garjevinimi ovčami.

Tako jih je naključje, usoda ali kaj, pahnila na ta otok.

V kaznilnici so opravljali čuvajsko službo. Kadar je bilo treba koga zasledovati, zasliševati ali o tem in onem izpraševati, takrat sta dobila vsaj nekaj posla, kar ga je še ostalo za Zwergom in Bellom, dokler ni bil sestavljen zapisnik.

Vsi štirje, Speal, Steep, Zwerg in Bello, so pristopili bližje kraju, kjer sta v podzemski ječi stokala in obupavala zdravnik Mudd in Buck.

Čuvaj, ki jih je pospremil, je ostal pred vrati in podal svetiljko Zwergu.

»Posveti bolje na to golazen!« se je obrnil k njemu Speal. »Moramo ju malo bolje videti.« Zwerg je visoko vzdignil svetiljko.

Buck in Mudd se, vsa poračena, onemogla in bolj podobna pošastim, kakor pa ljudem, nista niti zmenila, ko so stopili prednju.

»Vstanita!« se je zadržal Speal in brnil Bucka.

»Vstanita, živinčeta!« se je zalajal Steep.

Oba jetnika, tesno zvezana z verigami, sta se počasi vsa izmučena vpravljala.

»Mar še ni bilo dosti muk in trpljenja,« se je predrznil spregovoriti zdravnik Mudd.

»Jezik za zob!« ga je surovo prekinil Speal. »Molči, dokler te kdo kaj ne vpraša! Tu imam besedo samo jaz... Si li razumljiv?«

Ze je pristopil k nesrečnemu jetniku in zdelo se je, kakor da bo vsak hip planil nanj.

»Ne hodite tako blizu njega!« ga je opozoril

»hrabri« Steep. »Lahko se še giblje za nekaj korakov!«

Zwerg in Bello, ki sta stala ob strani, sta molčala.

Svojo važno dolžnost sta že opravila. Speal je sedaj moral končati zasliševanje.

Zwerg je vzel kos papirja in se je pripravil, da sestavi zapisnik.

»Piš!« je ukazal Speal. »Jetnika, ki sta zamedila in skušala izvršiti beg, sta priznala, da sta storila sporazumno. Čuvaj Buck je nagovarjal zdravnika Mudda, naj pobegne, in mu je na tem begu tudi pomagal...«

Zdravnik Mudd je nevoljno stresel z glavo.

»Toda, poslušajte,« se je začel.

»Molčite!« ga je ponovno prekinil s surovim glasom Speal. »Če ne boš držal jezika za zobmi, ti bo žal.«

Pri teh besedah mu je zažugal s prstom, nato pa se obrnil spet k Zwergu ter narekoval: »Buck in zdravnik Mudd priznavata, da sta skupno izvršila oni umor.«

»Saj vendar to ni res!« se ni mogel več vzdržati Buck.

»Molči, podleži!« se je raztogotil nanj Steep. »Če še enkrat črhneš, ti bom malo prikrajšal tvoj zlobni jezik.«

Speal je narekoval dalje.

Zwerg je pisal točno besedo za besedo.

Na isti način se je zasliševanje nadaljevalo.

Oba nesrečna jetnika sta se nekoliko pomirila in nista več mnogo mislila o svoji nadaljni usodi.

Kaj bi tudi koristilo, če se upirata?

Te štiri zverine v človeški podobi, ki so stale poleg njiju, so zle vanju z največjim sovraštvom, pripravljene, da ju vsak čas brez vsakega usmiljenja spet začno mesariti.

Tako! To je sedaj v redu,« je spregovoril Speal zasmehljivo. »Zasliševanje teče hitro... Tako tudi mora... Vsak lepo vse prizna in stvar gre čisto v redu... Ha, ha... Prav tako, kakor je bilo nekoč s teboj, Bello. Se še spomniš?«

»Kako se ne bi spomnil!« je odvrnil Bello, ki je stal malo ob strani. »To so bili res lepi časi.«

Steep se je sklonil k Spealu in mu nekaj zašepetal na uho.

»Da, da, imaš prav,« je spregovoril Speal na glas. »To je na vsak način zelo važno.«

Nato pa se je obrnil zdravniku Muddu z besedami:

»Ti si bil zapleten tudi v oni politični napad, ki je bil izvršen nekoliko tednov prej, preden si bil aretiran, in ki je vzdignil toliko prahu.«

Zdravnik Mudd je strmel ob začudenja.

Nekaj tednov pred svojo aretacijo je živel v krogu svoje družine — nikakor ni hodil proč od doma, s politiko se je komaj malce pobavil.

Semparja se je včasih za hip zagledal v človeka, ki mu je postavil to vprašanje. Končno pa se ni mogel več vzdržati in je odločno spregovoril:

»Kaj si boste še vse izmislili? Česa se boste še poslužili? Kaj vam bo še padlo na um? Odločno odklanjam takšen način sestavljanja zapisnika in...«

Več ni imel časa povedati.

Od zadaj se mu je približal Steep in ga z vso silo udaril v bok.

Mudd se je opotekel, zakrilil z rokami, nato pa kakor snop omahnil na tla.

Junakemu Steepu to ni bilo dovolj. Kakor da ga je ravno ta trenutek napadla šele prava besnost.

Odkočil je dva, tri korake nazaj, nato pa se je spet z vso silo pognal v Mudda in ga brnil nekajkrat z nogo, kamor je pač priletelo.

»Bravo, Steep!« ga je navduševal njegov vrli vzornik. »Le udari lopova... Tako... To je dobro. Se enkrat ga malo potipaj v bok. Tako, kakor si nekoč znal. Sijajno... S teboj sem pa res zadovoljen.«

Steep je kar rastele.

Takšna pohvala mu je dobro dela. Njegovo moč pa je moral okušati nesrečni jetnik, ki je ležal na tleh, ne da bi si mogel pomagati.